

ת"פ 31566/10/17 - מדינת ישראל נגד י' א', מיכאל איינהורן - עניינו הסתיים, אריה גרשוביץ - עניינו הסתיים, מרדכי קופרמן - עניינו הסתיים, אגודת השוחטים יפו - ת"א - עניינה הסתיים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 31566-10-17 מדינת ישראל נ' א' ואח'

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים 1. י' א'

2. מיכאל איינהורן - עניינו הסתיים

3. אריה גרשוביץ - עניינו הסתיים

4. מרדכי קופרמן - עניינו הסתיים

5. אגודת השוחטים יפו - ת"א - עניינה הסתיים

נוכחים: באיכוח המאשימה, עוה"ד טליה נעים ועוה"ד תומר וירט

באיכוח נאשם 1, עוה"ד גלעד ברון ועוה"ד שרית טרוינר

נאשם 1 בעצמו

גזר דין לנאשם 1

רקע ותמצית כתב האישום

1. הנאשם 1 (להלן: "**הנאשם**") הורשע ביום 19.5.2020 על יסוד הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון (להלן: "**כתב האישום**"), בביצוע העבירות הבאות: 16 עבירות לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "**הפקודה**"), 8 עבירות לפי סעיף 220(4) ו- 8 עבירות סעיף 220(2) לפקודה וכן עבירה לפי סעיף 415 סיפא בצירוף סעיף 31 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ועבירה על סעיף 423 לחוק העונשין.

2. על פי המפורט בחלק הכללי של כתב האישום בעובדותיו הודה הנאשם, "אגודת השוחטים יפו-ת"א אגודה שיתופית בע"מ (בפירוק)", מספר אגודה 6-000436-57 (להלן: "**האגודה**") היא אגודה שיתופית המעניקה שירותי שחיטה והשגחה על כשירות שחיטה במשחטות עופות ברחבי הארץ. בין השנים 2004-2011 (להלן: "**התקופה הרלוונטית**") העניקה האגודה שירותי השגחה על הכשרות למשחטות שונות כמפורט בכתב האישום.

3. בחלק הכללי פורט כי הנאשם ניהל את האגודה מאז 1973 ולאורך התקופה הרלבנטית, שימש כיו"ר

ועד ההנהלה, והיה מעורב בכל ההיבטים הניהוליים של האגודה לרבות העסקת עובדים ושכרם. ועד הנהלת האגודה מנה 5 חברים לפחות בכל זמן נתון, והם נבחרו מדי שנה על ידי האסיפה הכללית של האגודה. סמכויות ועד ההנהלה כללו פעולות לשם הוצאה לפועל של עסקי האגודה וביצוע מטרותיה, ובהן בין היתר, השגחה כי פנקסי הנהלת החשבונות יהיו מדויקים ושלמים, סיוע לביקורת החשבונות ומסירת ידיעות שלמות לרואה החשבון, עיון בכל ההערות שתוגשנה על ידי הרשם או על ידי רואה החשבון ועשיית כל הנחוץ בקשר להערות אלה, ומינוי פקידים ופיטוריהם.

4. על פי החלק הכללי שושנה שנטרפולר (להלן: "**שנטרפולר**") החלה לעבוד באגודה עובר לשנת 2004 עד לפיטוריה באוקטובר 2012, שימשה בתקופה הרלבנטית כחשבת השכר של האגודה, ובין היתר הנפיקה את המשכורות החודשיות של עובדי האגודה. עוד על פי החלק הכללי, מיכאל איינהורן (להלן: "**איינהורן**") החל לעבוד באגודה עובר לשנת 2004 כשוחט במשטות "זוגלובק" ו"עוף הנגב", כיהן כחבר ועד האגודה לאורך התקופה הרלבנטית, החל משנת 2010 שימש כיו"ר ועד ההנהלה, היה בעל זכות חתימה בה שימש כמנהל פעיל באגודה במהלך כל התקופה הרלבנטית (על פי כתב האישום המתוקן בו הודה איינהורן מידת מעורבו של איינהורן שונה, ובניגוד לאמור פורט שם כי רק החל ממרץ 2010 כיהן כחבר ועד הנהלת האגודה, ובשלב מסוים החל לשמש כיו"ר ועד ההנהלה והיה בעל זכויות חתימה בה). אריה גרשוביץ (להלן: "**גרשוביץ**") החל לעבוד באגודה בשנת 1983 או קודם לכן, ושימש בתקופה הרלבנטית כשוחט שכיר מטעם האגודה, ומרדכי קופרמן (להלן: "**קופרמן**") שימש בתקופה הרלוונטית כמשגיח כשרות מטעם האגודה. בחלק הכללי פורט כי מתוקף מעמדם ותפקידם, פעולותיהם של הנאשם, איינהורן, שנטרפולר וחברי ועד נוספים מיוחסת גם לאגודה.

5. בחלק הכללי לכתב האישום פורט כי על פי דין, מעסיק מחויב לדווח לרשויות המס על הכנסות עובדיו, לנכות מס במקור מתשלום המשכורות לעובדים ולהעביר ניכויים אלה לרשויות המס בהתאם לאמור בפקודה ובתקנות ובצווים מכוחה. על פי כתב האישום, בשנת 2003 או בסמוך לכך רקם הנאשם תוכנית עבריינית שמטרתה הונאת רשות המסים על ידי האגודה באמצעות הנפקת תלושי שכר כוזבים והגדלת הכנסת העובדים על פיהם (להלן: "**התוכנית העבריינית**"). הנאשם הציג את התוכנית העבריינית לחברי ועד ההנהלה באותה עת, איינהורן ואחרים (על פי כתב האישום המתוקן בו הודה איינהורן הוא לא היה חבר ועד ההנהלה באותה עת), וקיבל הסכמתם לביצועה. לאחר ההחלטה לקחו חלק בתוכנית העבריינית הנאשם, איינהורן, גרשוביץ וקופרמן, ביחד עם אחרים, וביניהם המפורטים בנספח א' לכתב האישום, אשר נרשמו כעובדי האגודה, בעוד בפועל לא היו עובדיה באותה עת, או שהיו עובדיה אך תלושי השכר שלהם היו שונים מהשכר שקיבלו בפועל עבור עבודתם (להלן: "**העובדים הפיקטיביים**").

6. על פי הנטען, בהתאם לתוכנית העבריינית, הונפקו באמצעות הנאשם ואיינהורן תלושי שכר כוזבים עבור העובדים הפיקטיביים, בידעם כי אלו אינם עובדי האגודה באותה העת או שהיו עובדיה אך תלושי השכר שלהם היו גבוהים מהשכר שקיבלו בפועל עבור עבודתם (על פי כתב האישום המתוקן בו הודה איינהורן מעורבותו בהקשר זה היא רק מעת שהיה חבר ועד ההנהלה בשנת 2010, וחלקה מיוחסת לו מכוח אחריות מנהלים). בהתאם לתלושי השכר הכוזבים, ומכוח זכויות החתימה שלהם באגודה, הנאשם, איינהורן ואחרים חתמו על המחאות של האגודה שהמוטבים בהם היו העובדים הפיקטיביים, שעה שידעו שלא היו עובדי האגודה בתקופה הרלוונטית (לגבי איינהורן, על פי כתב האישום המתוקן בו הודה - מעת היותו חבר ועד ההנהלה בשנת 2010).

7. בהתאם לתוכנית העבריינית, פוצלו משכורותיהם של הנאשם ואחרים באופן ששכרם המדווח היווה רק חלק מהשכר שקיבלו בפועל, והחלק האחר נמסר להם באמצעות המחאות על שמם של העובדים הפיקטיביים. המחאות אלה נמסרו לנאשם ולאחרים כתוספת לשכרם המדווח והופקדו בהוראתם בחשבונות בנק על שמם ובחשבונות בנק על שמם של אחרים עבורם או נפרטו אצל נותני שירותי מטבע (להלן: "**המשכורות המפוצלות**"). נטען כי תוספות

השכר האמורות בסך של ₪18,444,762 לכל הפחות נוספו על ההכנסות המדווחות של הנאשם, איינהורן, גרשוביץ, וקופרמן ועובדים נוספים, באופן שלא דווחו ולא מוסו כדין. פיצול המשכורות באופן האמור נועד למרמת רשויות המס באמצעות הפחתת הכנסתם החייבת שלא כדין, כך שחלקי המשכורת לא יחרגו מעבר למדרגת השכר המחויבת במס ולא יחויבו כלל בתשלום מס, או שמקבלי המשכורות ישלמו מס נמוך יותר מן המס שהיה עליהם לשלם לו היה מדווח דיווח אמת על שכרם.

8. על פי החלק הכללי, חלק מהעובדים הפיקטיביים השתמשו בתלושי השכר הכוזבים על שמם כדי להימנע מתשלום דמי ביטוח לאומי כחוק, ועל מנת לקבל במרמה כספים הכוללים דמי אבטלה, דמי לידה והבטחת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי, הנחה בתשלומים למוסדות חינוך וארנונה, הלוואות שונות מבנקים ולמטרות נוספות (להלן: "**הגופים הנוספים**"). לאורך שנים רימתה האגודה בהוראתם ובניהולם של הנאשם, איינהורן ואחרים את רשות המסים, והפעילה מערך של עשרות אנשים נוספים אשר הוציאו את התכנון העברייני אל הפועל, והיו אנשי סודם של אנשי ועד ההנהלה (הן נאשמים הן עובדים פיקטיביים), ידעה כי התלושים שימשו את העובדים הפיקטיביים למרמת הגופים הנוספים והסבה נזק משמעותי למדינת ישראל (על פי כתב האישום המתוקן בו הודה איינהורן, האמור מיוחס לו בקשר לתקופה בה היה חבר ועד ההנהלה, משנת 2010). האגודה באמצעות הנאשם, איינהורן ואחרים פעלה על פי תוכנית זאת באופן שיטתי וממוסד.

9. על פי המפורט **באישום הראשון**, לאורך כל התקופה הרלבנטית הוציא הנאשם, כמנהל ויו"ר האגודה, את התוכנית העבריינית לפועל ופיקח על יישומה. במסגרת זו דאג, בין היתר ביחד עם שנטרפולר, לפצל את שכרו ואת שכרם של איינהורן, גרשוביץ, קופרמן ואחרים, כך שרק חלק משכרם דווח לרשויות המס על שמם, שעה ששכרם האמיתי היה גבוה באופן משמעותי משכרם המדווח. הפיצול נעשה על מנת שחלקי המשכורת לא יחרגו מעבר לשכר המינימום ולא יחויבו כלל בתשלומי מס, או שמקבלי השכר ישלמו מס בסכום נמוך מהסכום שהיה עליהם לשלם לו היה מדווח דיווח אמת על משכורתם.

10. במסגרת הוצאת התוכנית העבריינית לפועל הורה הנאשם לעובדים שביקשו להגדיל את משכורתם לגייס עובדים פיקטיביים על מנת שתוספת שכרם תדווח על שם העובדים הפיקטיביים מבלי שאלו ביצעו עבודה, ואישר את רישומם הכוזב של העובדים הפיקטיביים כעובדי האגודה על מנת שניתן יהיה להוציא על שמם תלושי משכורת כוזבים ולדווח עליהם כעובדים. הנאשם הורה לשנטרפולר לרשום את העובדים הפיקטיביים ככזב כעובדי האגודה ולהעביר את השכר שנרשם על שמם אליו, לאיינהורן, לגרשוביץ, לקופרמן ולעובדים נוספים, ומסר לה את שמות העובדים הפיקטיביים ונתוני השכר הכוזבים לצורך הנפקת תלושי השכר הכוזבים. לאורך התקופה הרלבנטית, חתם הנאשם על דוחות שנתיים של האגודה לרשות המסים, הכוללים נתונים כוזבים בדבר מספר העובדים ותנאי העסקתם בהתאם לתוכנית העבריינית, ובמטרה לסייע לעובדים להתחמק מתשלום מס. על פי האישום, לאורך התקופה הרלבנטית שימש איינהורן כחבר ועד ההנהלה והחל מ-2010 חתם כבעל זכות חתימה על המחאות לפקודת עובדים פיקטיביים ותלושי שכר כוזבים (המפורט הוא בפער כאמור לעובדות כתב האישום המתוקן בעניינו של איינהורן בהן הודה ועל יסודן נגזר דינו לפיהן רק החל מחודש מרץ 2010 שימש כחבר ועד ההנהלה, והחל משלב מסוים אף חתם כבעל זכות חתימה מטעם האגודה על המחאות לפקודת עובדים פיקטיביים ותלושי שכר כוזבים).

11. באישום פורט כי על פי תלושי השכר הכוזבים, הכינה שנטרפולר, בהוראת הנאשם, המחאות לפקודת העובדים הפיקטיביים ותלושי שכר כוזבים בהיקף שלא פחת מ- ₪18,444,762 בחלוקה לשנים כמפורט בסעיף 6 לאישום ובנספח ב': בשנת 2004: ₪1,532,543, בשנת 2005: בסך של ₪2,256,864, בשנת 2006: בסך של ₪2,537,340, בשנת 2007: בסך של ₪2,853,023, בשנת 2008: בסך של ₪3,335,680, בשנת 2009: בסך של ₪3,140,928

ל, בשנת 2010: בסך של 1,993,965 ל, בשנת 2011: בסך של 794,423 ל.

12. על פי המפורט באישום, הנאשם פעל כאמור ביודעו כי בכוונת חלק מהעובדים הפיקטיביים לרמות גם את המוסד לביטוח לאומי וגופים נוספים באמצעות תלושי השכר הכוזבים, ותלושי השכר הכוזבים שימשו את העובדים הפיקטיביים למרמת גופים נוספים ובין היתר, לקבלת גמלאות מביטוח לאומי על סמך מצג השווא שהוצג בתלושי השכר הכוזבים, בסך שלא פחת מ-550,087 ל, כמפורט בנספח ג' לכתב האישום. בגין אישום זה הורשע הנאשם בכך שהכין וקיים רשומות כוזבות בדמות תלושי שכר, המחאות ורשומות אחרות במשך 8 שנים, השתמש במרמה ערמה ותחבולה ומסר תרשומות כוזבות בדוחות במשך 8 שנים, במזיד, ובכוונה להתחמק ממס ולסייע לאחרים להתחמק ממס. בנוסף הורשע הנאשם בכך שסייע לאחר לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות לאור מעמדו, שיטתיות מעשיו, אורך התקופה וההיקף הנרחב של המעשים, וכן ניהל תאגיד וגרם לרישום פרט כוזב במסמך של תאגיד בכוונה לרמות.

13. על פי המפורט באישום השני, לאורך התקופה הרלבנטית ובהתאם לתוכנית העבריינית קיבל הנאשם שכר מפוצל מהאגודה כך שלשכר שקיבל על פי תלושי המשכורת ושעליו דווח לרשות המסים נוספה השלמה של משכורת באמצעות המחאות לעובדים פיקטיביים. המחאות אלה הופקדו בחשבונו ובחשבונו בני משפחתו או נפרעו על ידי אחרים והופקדו בחשבונו ובחשבונו בני משפחתו במזומן כתוספת שכר מבלי שדווחו על מנת להתחמק מתשלום מס על מלוא משכורתו.

14. בנוסף, כחלק מהתוכנית העבריינית, בין השנים 2004-2010 הפקיד הנאשם בחשבונו ובחשבונו בני משפחתו המחאות של האגודה שנרשמו לפקודת עובדים פיקטיביים עבור עובדים אחרים, ותמורתן העביר לאחרים כסף שפרע מחשבונו במזומן, על מנת לסייע להם להתחמק מתשלום מס על מלוא משכורתם. במסגרת התוכנית העבריינית הופקדו לחשבון הנאשם ובני משפחתו למטרות האמורות המחאות בסך 789,609 ל ומזומן בסך 803,824 ל (בסך הכל 1,593,433 ל) כמפורט בנספח ד' לכתב האישום, מתוכם סכום שאינו ידוע נלקח על ידי הנאשם כהשלמת משכורתו במטרה להתחמק מתשלום מס על מלוא המשכורת, וסכום בלתי ידוע הועבר לאחרים על מנת לסייע להם להתחמק מתשלום מס על מלוא משכורתם. בגין מעשיו אלה הורשע הנאשם בשימוש במרמה ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס, ולסייע לאחרים להתחמק ממס.

העדויות לעונש

15. מטעם ההגנה העיד **מר צבי אדר**, שהוא רב ומוסר שיעורים ופירט אודות מעשיו ומסירותו הרבה של הנאשם לטובת פנסיונרים שאיבדו את חדוות חייהם. לדבריו, הנאשם הוא האדם הנפלא, המיטיב והמתחשב ביותר שהוא מכיר. בנוסף, העיד **מר אברהם ברזל**, דיין בבית הדין בבני ברק ורב קהילה, לדבריו הנאשם הוא אדם נדיר וחריג, בעל יוזמה ורצון לעשות טוב ולעזור לזולת ולקהילה והוא נעזר בו רבות. בהקשר זה פירט על עזרתו של הנאשם לאנשים ללא בית, אותם הכניס הנאשם לביתו תוך שהדגיש כי ביתו של הנאשם מופקד לצרכי רבים, וכי הנאשם מבקש תמיד לעזור ולתת לזולת. עוד לדבריו, עונש שייגזר על הנאשם יהיה עונש לסביבה כולה. גם **מר יעקב יאקאב** אשר עבד באגודת השוחטים העיד מטעם ההגנה, וציין את רמת רגישותו ודאגתו של הנאשם לזולת. **מר ישראל זילברבר** אשר הכיר את הנאשם דרך בנו ציין את תמיכת הנאשם בו לאחר חתונתו, וכי התגורר בחדר פנוי אצל הנאשם על פי הצעתו לאחר חתונתו למשך כ-7 חודשים, לאור קשייו באותה עת, ומבלי לשלם. גם מר זילברבר העיד כי הנאשם הוא אדם המקריב עצמו לזולת, וכי ביתו של הנאשם היה מקום ציבורי אליו נכנסו אנשים רבים בשעות היום והלילה, לשם קבלת עזרה.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

16. בפתח טיעוניה ציינה ב"כ המאשימה כי הצדדים הגיעו במקרה זה להסדר טיעון שכלל הסכמה דיונית עונשית והיה מותנה בהסרת המחדל, ומשמחדל כתב האישום לא הוסר, טוענים הצדדים באופן פתוח. בטיעוניה, הפנתה

לעובדות כתב האישום ולערכים המוגנים, וטענה שאין המדובר במקרה זה בהעלמת הכנסות ספורדית, אלא בארגון שמערך השכר שלו היה מושתת משך שנים רבות על עבירות מס, והנאשם עמד בראשו.

17. ב"כ המאשימה ציינה לחומרה את מעורבות הנאשם בהשוואה למעורבים נוספים בעבירות, בהיותו יוזם התוכנית העבריינית וזה שהנחה, שכנע וסחף את חברי ההנהלה, שהייתה אמורה לוודא את תקינות פעילות האגודה, לקחת חלק בתוכנית העבריינית. בנוסף ציינה כי הנאשם היה המוציא לפועל של התוכנית העבריינית על פני תקופה ממושכת בת 8 שנים, פיקח באופן אישי על יישומה, הורה לעובדים שביקשו להגדיל את שכרם לגייס עובדים פיקטיביים, אישר את רישום העובדים הפיקטיביים כעובדי האגודה, הנחה כיצד שכרם של העובדים הפיקטיביים יועבר לעובדים האמיתיים, ואף חתם על הדוחות השנתיים של האגודה תוך שידע שהמדובר בדוחות המכילים נתונים כוזבים ביחס למספר העובדים ותנאי העסקתם. בהקשר זה הדגישה כי אחריותו של הנאשם לביצוע העבירות היא אחריות ישירה ולא מכוח אחריות מנהלים. לטענתה, המדובר במקרה זה במעגלי מרמה, תוך שציינה כי תמריץ העובדים הפיקטיביים לקבלת תלושי השכר הפיקטיביים היה רצונם לעשות בהם שימוש כדי לרמות מוסדות נוספים. ב"כ המאשימה הפנתה לכך שממעשי הנאשם שני מישורי פגיעה: האחד בקשר לאגודה, כמי שסייע לה להגיש נתונים כוזבים בהיקף של 18.5 מיליון ש"ח. השני, במישור האישי, כמי שהעלים הכנסה וסייע לאחרים להעלים הכנסה בהיקף של 1.6 מיליון ש"ח. בנוסף טענה לנזק רב שנגרם מביצוע העבירות, הכולל גם נזק בסך של מעל 500,000 ₪ בגין מרמת הביטוח הלאומי. כשאלה הן הנסיבות, קיימת לטענתה חשיבות יתרה לענישה מחמירה והעברת מסר מרתיע.

18. לטענת ב"כ המאשימה המקרה הנדון חסר תקדים, וקיים קושי באיתור פסיקה בנסיבות דומות. בטיעוניה, ביקשה להבחין בין עניינו של הנאשם לגזרי דין שניתנו עד כה בפרשה לאור תפקידו המרכזי בביצוע העבירות ולהיקפן, והגישה טבלאות פסיקה. עתירתה היא לקביעת מתחם ענישה כולל לעבירות, בין 26 ל-50 חודשי מאסר, לצד קנס שבין 10% ל-20% מסכום המחדל. את עונשו של הנאשם ביקשה למקם באמצע מתחם הענישה לכל הפחות, לצד קנס בסך של 180,000 ₪, תוך שציינה שהנאשם לא הסיר את מחדלי כתב האישום. לטענת ב"כ המאשימה יש לשקול לחומרה גם את העובדה שלאחר הודיית הנאשם והכרעת הדין, ניהל הנאשם הליך שווא במסגרתו ביקש להתחזות למי שאינו כשיר לעמוד לדין. לטענתה, האמור מלמד שהנאשם לא נטש את דפוסי המרמה. עוד ציינה כי גם הודיית הנאשם בכתב האישום באה רק לאחר שנתיים מעת הגשת כתב האישום וערב ניהול ההוכחות. בנוסף הפנתה לחלוף הזמן מאז מתן הכרעת הדין, משך עשרים חודשים, וטענה כי חלוף זמן זה רובץ לפתחו של הנאשם.

19. בכל הנוגע לחלוף הזמן הכללי בתיק, ציינה ב"כ המאשימה כי המדובר בתיק כלכלי רחב היקף, החקירה התנהלה בין השנים 2013-2014 כנגד עשרות רבות של חשודים, בנובמבר 2015 נשלחו מכתבי שימוע וההתנהלות בשימוע ערכה זמן לאור כמות החשודים והליכי כופר שהתנהלו. כתב האישום הוגש כנגד 12 נאשמים, ולאחר הגשתו, ההליכים נמשכו כשנתיים וחצי בשל סירוב ההגנה לשאת בעלויות העתקת חומר החקירה וטענות שנדחו. בנסיבות אלה לטענתה גם חלוף זמן זה רובץ לפתח ההגנה ואינו צריך להיזקק לחובת המאשימה. ב"כ המאשימה ציינה את גילו המבוגר של הנאשם והיעדרו של עבר פלילי, וכן כי מדברי עדי ההגנה לעונש עולה פער גדול בין התפיסה החברתית והמעורבות הקהילתית של הנאשם, לבין התנהגותו מול רשויות המס, וכנגזרת מכך מול כלל הציבור, לטענתה, דאגתו של הנאשם לעובדי האגודה לא הייתה צריכה לבוא על חשבון הציבור.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

20. **ב"כ הנאשם** ציין כי אגדת השוחדים איננה גוף פרטי בשליטת הנאשם, וטען שאין קול עודף או היררכיה לפי תקנון האגודה (תקנון האגודה הוגש לתיק לאחר הטיעון לעונש). בנוסף טען כי עבירות הניכויים שבוצעו במסגרת ולטובת האגודה כמפורט בכתב האישום לא העשירו את הנאשם, ואין להשוות בענישה בין מי שמבצע עבירות מס במסגרת חברה פרטית לבין עניינו. בהקשר זה הפנה לכך שגם בהסדר הטיעון צוין שהסכומים שהעביר הנאשם לעובדי האגודה אינם הכנסותיו האישיות. עוד לטענתו, פיצול המשכורות שבכתב האישום לא הביא להקלות מהותיות, אם בכלל,

בנטל המס, ועובדי המשטרה השתכרו שכר נמוך מאוד מלכתחילה. לטענתו, ההתנהלות בקשר לתלושי השכר הכוזבים נבעה בעיקרה מהצורך באותה תקופה להציג תלושי שכר למוסדות חינוך, ולבנקים למשכנתאות, וההתחמקות ממס לא הייתה המטרה העיקרית. ב"כ הנאשם ציין כי המאשימה לא הביאה כל ראיה להליכי שומה כנגד העובדים, והסכימה כאמור בהסדר הטיעון שאין המדובר במחדל מס שיש להסירו. בנוסף, הפנה לכך שכתבי האישום בפרשה נוגעים רק לחלק קטן מהמעורבים, מה שמלמד לטענתו על גישת המאשימה.

21. ב"כ הנאשם הפנה להודיית הנאשם ולחיסכון הזמן הרב שיש בכך בנסיבותיו של תיק זה, שלטענתו יש לשקול לזכות הנאשם. עוד ציין את חלוף הזמן, והפנה לתקופת ביצוע העבירות (2004-2011) ולכך שהחקירה החלה בשנת 2013. לטענתו, המדובר בחקירה פשוטה ולא הייתה כל סיבה לכך שהתיק הוגש בחלוף 5 שנים ממועד פתיחתה. עוד טען כי הנאשם לא היה הגורם שעיצב את ההליך בשום שלב, וכי הסדר הטיעון התגבש בסמוך לקבלת חומרי החקירה על ידי ההגנה, כשהקושי הכלכלי בסריקת חומר החקירה היה קושי אובייקטיבי בשל סוג הנאשמים. ב"כ הנאשם התייחס לבירור שנערך בקשר לכשירות הנאשם לעמוד לדין לאחר הכרעת הדין. לטענתו, המדובר בהליך רגיש שאין לזקוף לחובת הנאשם. הסנגור אף פירט את התרשמותו ממצבו של הנאשם לאורך ההליך, ואת ההתדרדרות במצבו גם בפן הפיזי לאחר שחלה בקורונה. עוד הפנה לאישורים בקשר להתדרדרות פיזית וקוגניטיבית של הנאשם, וטען שאינו יכול לתקשר עם הנאשם, וכי חרף המפורט בחוות הדעת הפסיכיאטרית שהתקבלה בתיק, אין מקום לטענות בדבר מרמה וחוסר תום לב.

22. ב"כ הנאשם ציין כי מחדל כתב האישום בעניינו של הנאשם (הנוגע רק להכנסותיו כפי שהוסכם בהסדר הטיעון) לא הוסר, וטען כי בשבועות האחרונים ערך מאמץ להתקדם בהקשר זה מול פקיד השומה. לטענתו, הקושי בהסרת המחדל נובע ממצבו של הנאשם מאז הכרעת הדין, וכיום אין בידו אמצעים כספיים להסירו. הסנגור הדגיש כי הנאשם לא הואשם בעבירות ביטוח לאומי או בניסיון הונאת בנקים ואף ביקש להבחין בין המקרה דנן לפסיקה אליה הפנתה המאשימה והפנה לפסיקה כמפורט בפרוטוקול ולגזרי הדין שניתנו בעניינם מעורבים בפרשה. לטענת ב"כ הנאשם, בנסיבות, על מתחם הענישה להיקבע, כמו בעניינו של אינהורן, בין 9 ו-24 חודשי מאסר, ובעת גזירת הדין יש לשקול את גילו של הנאשם ואת ההתדרדרות במצבו הרפואי. אשר למצבו הכלכלי של הנאשם טען שהנאשם כיום כמעט חסר כל, ללא פרנסה או עתיד לפרנסה, נתמך על ידי בני משפחתו ופרוד מאשתו שנים רבות. הנאשם לא הוסיף על דברי בא כוחו.

מתחם העונש ההולם

23. מתחם העונש ההולם נקבע בהתאם לעקרון המנחה בענישה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו, תוך התחשבות בערך החברתי אשר נפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה. במקרה זה יקבע מתחם ענישה אחד לכלל העבירות, כפי התייחסות הצדדים בעת הטיעון לעונש.

24. כפי שצינתי בעניינם של מעורבים אחרים בפרשה, הערכים המוגנים בעבירות המס הנדונות הם כאלה שחשיבותם ראשונה במעלה למרקם החברתי במדינה, ביניהם ערך השוויון ואמון הציבור. לצד העבירות אף פוטנציאל נזק ממשי לקופה הציבורית, ובכך לכל אחד ואחת מאזרחיה, ובפרט לציבור הנשען על השירותים הציבוריים. פעמים רבות אף מוכח הנזק לקופה הציבורית הלכה למעשה. בביצוע העבירות יש אף כדי להביא לשיבוש הפעולה התקינה של מנגנון המסים. המדובר בעבירות שגיליון קשה וביצוען קל, וקיים פיתוי לבצען, וגם בשל כך קיימת חשיבות ממשית להרתעה לצידי. הערכים המוגנים בעבירות של סיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות הם חופש הבחירה והפעולה

והגנה מפני מרמה ועושק. הערכים המוגנים בעבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד בכוונה לרמות נוגעים לחשיבות שקיפות פעולות התאגיד וכן לשמירה על טוהר המידות ולהגנה מפני הטעיה.

25. אשר לנסיבות ביצוע העבירות, בכתב האישום בו הודה הנאשם פורט שהאגודה, באמצעות הנאשם, איינהורן ואחרים פעלה על פי התוכנית העבריינית באופן שיטתי וממוסד ולאורך 8 שנים רימתה בהוראתם ובניהולם את רשות המסים, והפעילה מערך של עשרות אנשים נוספים אשר הוציאו את התכנון העברייני אל הפועל תוך גרימת נזק משמעותי למדינת ישראל. מבחינת הנסיבות המפורטות בכתב האישום עולה כי חלקו של הנאשם בתכנון, ביצוע ויישום התוכנית העבריינית הוא המרכזי ביותר מבין נאשמי כתב האישום, והוא מחולל העבירות. כך גם עולה מבחינת חלקם של הנאשמים האחרים, ובכללם איינהורן, המפורט בגזרי הדין שניתנו בעניינם (ראו בעניינו של איינהורן את חלקו המדויק והמוגבל יחסית לנאשם, המפורט בעובדות כתב האישום המתוקן בעניינו בהן הודה, השונות מאלה המפורטות בכתב האישום בעניינו). כן ראו את גזרי הדין בפרשה אשר ניתנו על ידי כב' השופטת פרדלסקי בת"פ 31606-10-17 **מדינת ישראל נ' שנטרפלר ואח'.**

26. כזכור, ועד האגודה מנה 5 חברים נבחרים בכל זמן נתון ותפקידם היה, בין היתר, להשגיח כי פנקסי הנהלת החשבונות יהיו מדויקים ושלמים, לסייע לביקורת החשבונות ומסירת ידיעות שלמות לרואה החשבון. גם אם כפי שטען ב"כ הנאשם על פי תקנון האגודה לאיש מחברי ועד הנהלת האגודה אין קול עודף וחברי ועד ההנהלה הם שווי זכויות (ראו גם תקנון האגודה שצורף לתיק לאחר הטיעון לעונש), מעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם עולה כי הנאשם ניהל את האגודה מאז 1973 ולאורך התקופה הרלבנטית היה חבר בוועד ההנהלה ואף שימש כיו"ר, והיה מעורב בכל היבטיה הניהוליים. בפרט, על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, הנאשם הוא זה אשר רקם בשנת 2003 או בסמוך לכך את התוכנית העבריינית שמטרתה הונאת רשות המסים על ידי האגודה באמצעות הנפקת תלושי שכר כוזבים והגדלת הכנסת העובדים על פיהם, הוא זה שהציג אותה לחברי ועד ההנהלה והוא זה שקיבל את הסכמתם לביצועה.

27. הנאשם הוא גם זה אשר הוציא את התוכנית העבריינית לפועל ופיקח על יישומה. במסגרת זו דאג לפצל את שכרו ואת שכרם של איינהורן, גרשוביץ, קופרמן ואחרים, כך שרק חלק משכרם דווח לרשות המסים על שמם, בעוד ששכרם האמיתי היה גבוה באופן משמעותי משכרם המדווח. בנוסף, הורה לעובדים לגייס עובדים פיקטיביים ואישר את רישומם ככזב כעובדי האגודה, כדי להוציא על שמם תלושי שכר כוזבים ולדווח עליהם כעובדים. הנאשם פעל לשם הנפקת תלושי שכר כוזבים, ועל פי העובדות בהן הודה הנאשם את העובדים הפיקטיביים ככזב כעובדי האגודה ולהעביר את השכר שנרשם על שמם אליו, לאיינהורן, לגרשוביץ, לקופרמן ולעובדים נוספים, תוך שמסר את שמות העובדים הפיקטיביים ונתוני השכר הכוזבים לצורך הנפקת תלושי השכר הכוזבים. הנאשם אף חתם על דוחות שנתיים של האגודה לרשות המסים, הכוללים את הנתונים הכוזבים במטרה לסייע לעובדים להתחמק ממס. מכוח זכויות החתימה באגודה, הנאשם ואחרים, ביניהם איינהורן (מעת שהפך לחבר ועד ההנהלה בשנת 2010 - על פי העובדות בהן הודה) חתמו על המחאות של האגודה שהמוטבים בהן היו העובדים הפיקטיביים, שעה שידעו שלא היו עובדי האגודה בתקופה הרלוונטית.

28. חרף טענות הסנגור לפיהן הפיצול במשכורות לא הביא להקלות מהותיות, אם בכלל, בנטל המס, הנאשם הודה בכך שהפיצול נעשה על מנת שחלקי המשכורת לא יחרגו מעבר לשכר המינימום ולא יחויבו כלל בתשלום מס, או שמקבלי השכר ישלמו מס בסכום נמוך מהסכום שהיה עליהם לשלם לו היה מדווח דיווח אמת על משכורתם. בנוסף הודה כי האגודה באמצעותו הסבה נזק כספי משמעותי למדינת ישראל. סכום ההמחאות ותלושי השכר הכוזבים

לעובדים הפיקטיביים יוצא דופן בגובהו, בסך כולל של לא פחות מ-18,444,762 ₪. לא זו אף זו, הנאשם פעל כאמור בידוע כי בכוונת חלק מהעובדים הפיקטיביים לרמות גם את המוסד לביטוח לאומי וגופים נוספים (לטענת הסנגור זו הייתה המטרה העיקרית לביצוע המעשים), ותלושי השכר הכוזבים שימשו במרמה בין היתר לקבלת גמלאות מביטוח לאומי על סמך מצג השווא בסך שלא פחת מ-550,087 ₪, ואף על מנת להימנע מתשלום דמי ביטוח לאומי כחוק, לשם קבלת כספים הכוללים דמי אבטלה, דמי לידה והבטחת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי, וכן הנחה בתשלומים למוסדות חינוך וארנונה, הלוואות שונות מבנקים ולמטרות נוספות במרמה.

29. הנאשם אף קיבל בעצמו שכר מפוצל מהאגודה לאורך התקופה הרלבנטית, כך שלשכר שקיבל על פי תלוש המשכורת ושעליו דווח לרשות המסים נוספה השלמה של משכורת באמצעות המחאות לעובדים פיקטיביים, אשר הופקדו בחשבונו ובחשבונות בני משפחתו או נפרעו על ידי אחרים, והופקדו בחשבונו ובחשבונות בני משפחתו במזומן מבלי שדווחו. זאת על מנת להתחמק מתשלום מס על מלוא משכורתו. בנוסף, במהלך התקופה הרלבנטית, הפקיד הנאשם בחשבונו ובחשבונות בני משפחתו המחאות של האגודה שנרשמו לפקודת עובדים פיקטיביים עבור עובדים אחרים, ותמורתן העביר לאחרים כסף שפרע מחשבונו במזומן. הסכום הכולל של ההמחאות הוא בסך של 1,593,433 ₪ מתוכו סכום שאינו ידוע התקבל על ידי הנאשם כתוספת שכר שלא דווחה ולא נכללה בתלושי השכר שהפיקה לו האגודה על מנת להתחמק מתשלום מס, וסכום בלתי ידוע הועבר לאחרים, לאחר שפרע אותו מחשבונו במזומן, על מנת לסייע להם להתחמק מתשלום מס על מלוא משכורתם.

30. התמונה הכוללת העולה מן המפורט לעיל היא עגומה ומלמדת על התנהלות מרמית, מתוכננת, מתחכמת ושיטתית משך שנים ארוכות ובהיקף ממשי. אינני שותפה לדעת הסנגור לפיה המדובר "בשיטה פשוטה" לביצוע עבירות, ולראיה התקופה הממושכת בת 8 השנים בה בוצעו העבירות ועד אשר התגלו. כלל האמור מוביל למסקנה לפיה במעשיו המתוארים של הנאשם חומרה משמעותית, ויש בהם כדי להביא לפגיעה קשה בערכים המוגנים. אינני מוצאת שיש בכך שחלק הארי של העבירות בוצע על ידי הנאשם במסגרת תפקידו בוועד הנהלת האגודה ואין המדובר בהכנסתו האישית כדי להביא למיתון ממשי בנסיבות. יש לזכור כי כשבעבירות מס עסקינן, על פי הוראות הפקודה, העונש לצד עבירת הסיוע זהה לעונשו של מי שמבצע את העבירה על מנת להתחמק ממס בעצמו, כך גם על פי הפסיקה, ודאי כשהמדובר בגורם הדומיננטי ומחולל העבירות. בענייננו, הנאשם הוא כאמור ההוגה, היוזם והמוציא לפועל של התוכנית העבריינית, והוא אף הורשע בביצוע העבירות במסגרת האגודה במטרה לסייע לאחר באופן ישיר ולא מכוח סעיף 224א לפקודה, ולמשך התקופה הרלבנטית כולה.

31. כשאלה הן הנסיבות, טענת ב"כ הנאשם לפיה במקרה זה אין לחרוג ממתחם הענישה שנקבע בגזר הדין בעניינו של **אינהורן** (נאשם 3 בתיק הנדון) אינה יכולה להתקבל. מבחינת עניינו של אינהורן על פי עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה (השונות במידת מה כמודגם לעיל מהעובדות הנוגעות לו בכתב האישום הנדון) עולה פער ממשי בין חלקו בביצוע העבירות לבין חלקו של הנאשם (ומובן שההשוואה בין השניים צריכה להיעשות בהתאם לחלקם במעשים על פי הודיתם, וכך יעשה). אמנם גם על פי עובדות כתב האישום המתוקן בעניינו של אינהורן הורשע אינהורן בביצוע עבירות במסגרת האגודה במטרה לסייע לאחר להתחמק ממס, ובביצוע עבירות הנוגעות לפיצול שכרו שלו במטרה להתחמק ממס. יחד עם זאת, מן העובדות עולה שאינהורן לא היה הוגה ויוזם השיטה, בשונה מהנאשם, וכי היה חבר ועד הנהלת האגודה רק מחודש מרץ 2010, כשבשלב מסוים החל לשמש כיו"ר ועד האגודה והיה בעל זכות חתימה בה. גם היקף העבירות שבצע אינהורן במסגרת תפקידו בוועד הנהלת האגודה היה קטן בהרבה מהיקף העבירות שבוצעו על ידי הנאשם במסגרת זו שהוא בסך של 18,444,762 ₪ כאמור, ועומד על סך של לא פחות מ-2.4 מיליון ₪. כמו כן,

היקף העבירות שביצע איינהורן באופן ישיר מתוך ההיקף הכולל בסך 2.4 מיליון ₪ אינו ידוע, והוסכם כי חלקן בוצע על ידו מכוח אחריות מנהלים לפי סעיף 224א לפקודה, על המשמעות הממתנת שבכך (להרחבה בהקשר זה ראו פסקה 23 לגזר דינו).

בנוסף, הנאשם, בשונה מאיינהורן אף הורשע בביצוע עבירות על חוק העונשין, סיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ורישום כוזב במסמכי תאגיד בכוונה לרמות, וגם היקף ההמחאות הכוזבות וכספי המזומן שקיבל לחשבונו ולחשבונות בני משפחתו, בין אם כתוספת שכר עבורו ובין אם עבור אחרים גבוה בהרבה מהסכומים שהתקבלו על ידי איינהורן כתוספת לשכרו. בעוד שהתוספת לשכרו של איינהורן שלא דווחה עמדה על סך של 396,408 ₪, היקף ההמחאות והמזומן שהתקבלו על ידי הנאשם, כתוספת לשכרו או עבור אחרים עמד על סך כולל של 1,593,433 ₪.

32. ברי כי כשאלה הם פני הדברים, נסיבות ביצוע העבירות על ידי הנאשם חמורות באופן ממשי מאלה בעניינו של איינהורן, ועל עניין זה לבוא לידי ביטוי במתחם הענישה שיקבע, גם אם בעת קביעתו, ילקח בחשבון מתחם הענישה והעונש שנגזר על איינהורן כמו גם על נאשמים אחרים בפרשה, בשינויים המחויבים (ראו ע"פ 8345/15 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (19.9.2017) (פסקה 35) (להלן: "**עניין אוחנה**") בקשר לעיקרון השוויון וחשיבות אחידות הענישה, בפרט בגדרי אותה הפרשה, תוך שמירה על יחס של שקילות בין הנאשמים השונים). בעת בחינת העונש שנגזר על איינהורן העומד על 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בתחתית מתחם הענישה, לצד קנס בסך 50,000 ₪ ומאסר על תנאי, יש גם לזכור שאיינהורן הסיר את מחדלי כתב האישום ביחס לפיצול משכורתו, בניגוד לנאשם. להשלמת התמונה בעניינו של איינהורן ראו פסק דינו של בית המשפט המחוזי בעפ"ג 10254-03-21 **מדינת ישראל נ' איינהורן** (10.5.2021) שם נדחה ערעור המאשימה בהסכמה, בהמלצת בית המשפט, תוך שבית המשפט המחוזי ציין כי הוא רואה את הפרשה בחומרה רבה, כי המדובר בהתנהלות מכוערת ומקוממת, וכי ההמלצה למאשימה לחזור בה מערעורה באה על רקע נתוניו הספציפיים של איינהורן, ולשיטת בית המשפט המחוזי לא צריכה להיות לה השלכה בעניינם של מעורבים אחרים.

33. בחנתי גם את גזרי הדין הנוספים שניתנו עד עתה בפרשה. כך, בעניינם של נאשמים 3 ו-4 בכתב האישום הנדון, **גרשוביץ וקופרמן**, עליהם נגזר עונש של 7 ו-4 חודשי מאסר בעבודות שירות בהתאמה, לצד קנס מידתי ומאסר על תנאי, לאחר הסרת המחדלים. בקשר לגרשוביץ וקופרמן יש לתת את הדעת לחלקם הקטן יחסית בביצוע העבירות ביחס למערך העברייני הכולל, ולכך שהגם שהועמדו לדין והורשעו בגין קבלת חלק משכרם ללא דיווח בהתאם "לשיטה", לא הואשמו ולא הורשעו בכך שפעלו ליישום או תכנון התוכנית העבריינית הכוללת. גם היקפי העבירה בעניינם של גרשוביץ וקופרמן נמוכים יחסית, בעניינו של גרשוביץ בסך 532,257 לכל הפחות, ובעניינו של קופרמן בסך 310,687 ₪ לכל הפחות. כשאלה הן הנסיבות, הענישה בעניינם רלבנטית פחות לעניינו, ובוודאי שאין ללמוד ממנה גזירה שווה.

34. בנוסף, בחנתי את גזר הדין בעניינו של **חיים אלעזר יעקב**, נאשם 3 בת"פ 31606-10-17 **מדינת ישראל נ' שנטרפולר ואח'** (1.7.2021) המהווה חלק מהפרשה הכוללת, שהוא הרלבנטי מעט יותר לעניינו, בשינויים מחויבים. על פי גזר הדין, חיים אלעזר יעקב מונה עובר לשנת 2004 כמנהל עובדי האגודה במשחתת זוגלובק וכיהן בתפקיד זה לאורך התקופה הרלבנטית. בין השנים 2007-2009, בהיותו מנהל המשחתה, פעל במסגרת התוכנית העבריינית לריכוז משכורות העובדים והעובדים הפיקטיביים במשחתה, היה מעורב בגיוס עובדים פיקטיביים ונהג להנחות להכין תלושי שכר כוזבים לעובדים הפיקטיביים במשחתה. בנוסף, פרע בחשבונו המחאות של האגודה לפקודת עובדים פיקטיביים בידעו שהמוטבים עובדים פיקטיביים במשחתה והעביר את סכומי הכסף לעובדי המשחתה כתוספת למשכורתם המדווחת.

החל משנת 2010 ועד סוף התקופה הרלבנטית שימש חיים אלעזר יעקב כחבר ועד הנהלת האגודה וכמנהל

פעיל מתוקף תפקידו, ובמהלך תקופה זו הוכנו בידיעתו המחאות לפקודת העובדים הפיקטיביים ותלושי שכר כוזבים. בקשר לכך הורשע בביצוע העבירות מכוח אחריות מנהלים לפי סעיף 224א לפקודה. בתקופה הרלבנטית קיבל חיים אלעזר יעקב משכורות מפוצלות כשאת הסכום עליו לא דיווח קיבל באמצעות המחאות לפקודת עובדים פיקטיביים שהופקדו בחשבונו או בחשבונו בני משפחתו ומשנת 2005 ועד 2010 הפקיד בחשבונו המחאות לפקודת העובדים הפיקטיביים עבור עובדי משחטת זגלובק. בסך הכל הפקיד חיים אלעזר יעקב בחשבון הבנק שלו סך של 708,328 ₪ במטרה להתחמק ממס בגין הכנסות בסך 180,000 ₪, ולסייע לאחר להתחמק ממס בסך 528,238 ₪. בעניינו של חיים אלעזר יעקב נקבע מתחם ענישה שבין 9 ו-30 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים, נגזר עליו בנסיבותיו עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד קנס בסך של 50,000 ₪ ומאסר על תנאי, לאחר שהסיר את המחדלים.

בעת השוואת עניינו של חיים אלעזר יעקב לעניינו של הנאשם, אין להתעלם מכך שחיים אלעזר יעקב לא היה יוזם והוגה התוכנית העבריינית גם אם נקבע שנטל חלק פעיל ומרכזי במימושה, וגם משך תקופת ביצוע העבירות על ידו, ודאי אלה בכובעו כחבר ועד ההנהלה, ומשכך היקפן, נמוך יותר מזה בעניינו של הנאשם. בנוסף, חלק מהעבירות יוחסו לחיים אלעזר יעקב בהיותו מנהל פעיל באגודה החל משנת 2010 מכוח אחריות מנהלים, בניגוד לנאשם שהורשע בביצוע כלל העבירות באופן ישיר. חיים אלעזר יעקב אף לא הורשע בביצוע עבירות על פי חוק העונשין לצד עבירות המס, בניגוד לנאשם. להשלמת התמונה ראו גם עניינו של **יחזקאל קליינמן**, נאשם 6 בת"פ 31606-10-17, עליו נגזרו חודשיים עבודות שירות לצד ענישה נלווית (הגם שעניינו שונה וקל בהרבה מעניינו).

35. בעת קביעת מתחם הענישה, נתתי דעתי גם לענישה שהיא חיצונית לפרשה הנדונה, ובכללה לפסיקה שתפורט להלן, אליה הפניתי גם בגזרי הדין שניתנו בעניינם של הנאשמים האחרים בכתב האישום:

· ת"פ (ת"א) 172763-11-13 **מדינת ישראל נ' מיכאל רפאילוב** (20.12.2018), שם נגזרו על הנאשמים רפאילוב ומורטוב, אשר ניהלו את משפטם עד סופו, 18 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, ומתחם הענישה נקבע בין 15 ו-30 חודשי מאסר. במקרה זה דובר בנאשמים שהיו הוגי ויוזמי התוכנית העבריינית, הרוח החיה והנהנים העיקריים מפירותיה. דובר בהתנהלות עבריינית נרחבת ומתוכננת להוצאת תלושי שכר כוזבים, מסמכים וטפסים לעובדים פיקטיביים, תוך ואף בהטעיית רואי החשבון מטעמם, על מנת להתחמק ממס ולהגדיל את הוצאות הנאשמת, חברה, שהיו בעלה ומנהליה יחדיו. היקף העבירות עמד על סך של 1,983,507 ₪, ביצוע העבירות יוחס לנאשמים לצד נאשמת 3 באופן ישיר. לצד הרשעתם בביצוע עבירות מס לפי סעיף 220 לפקודה, הורשעו הנאשמים אף במגוון עבירות נוספות בגין הונאת המוסד לביטוח לאומי, וסיוע למקבלי תלושי השכר הכוזבים לבצע עבירות.

ראו גם עפ"ג (ת"א) 25930-02-19 **מורטוב נ' מדינת ישראל** (25.5.2020) (אשר נשמע במאוחד עם עפ"ג (ת"א) 7925-01-19, ועפ"ג (ת"א) 1673-02-19). בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידי מורטוב לבית המשפט העליון נדחתה (רע"פ 4659/20 **ארתור מורטוב נ' מדינת ישראל** (21.7.2020)).

· ת"פ (ת"א) 11590-07-16 **מדינת ישראל נ' מרדכי מויאל** (5.11.2019), שם אומץ הסדר טיעון בין הצדדים, ומתחם הענישה לו טענה המאשימה, בין 9 ו-36 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם נגזרו 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד קנס בסך 60,000 ₪ ומאסר על תנאי. מקרה זה דובר בהנפקת תלושי

שכר ומסמכים כוזבים לעובדים פיקטיביים, הנפקת תלושי שכר בהיקף נמוך מהשכר האמיתי לעובדים של הנאשמת, חברה פרטית בבעלותו וניהולו של הנאשם, ותשלום לעובדים במזומן ללא תלוש, תוך משיכת המחאות כביכול לצורך תשלום משכורת. במעשים אלה ניפחו הנאשם והנאשמת, חברה בבעלותו וניהולו, את הוצאות הנאשמת והקטינו את הכנסותיה החייבות במס בסך שאינו פחות מ-2,484,177 ₪. ביצוע העבירות יוחס לנאשם באופן ישיר. לנאשמים אף יוחסו עבירות נוספות שעניינן סיוע בהונאת הביטוח הלאומי. המאשימה הצדיקה את עריכת הסדר הטיעון בקושי ראיתי. בית המשפט אף ציין את הודאת הנאשם במהלך ניהול ההוכחות, את העדרו של עבר פלילי לנאשם, את הסרת המחדל המיידית והמלאה, ואת חלופ הזמן מאז ביצוע העבירות, בין השנים 2007-2011.

וכן ע"פ (ת"א) 58449-05-16 **ברוק נ' פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה** (13.7.2016) ות"פ (ת"א) **מדינת ישראל נ' טטיאנה וייסביין** (24.11.2019).

36. בנוסף, בחנתי את הפסיקה הכללית אליה הפנו הצדדים, ובמסגרת זו את הענישה שנקבעה בפסיקה אליה הפנתה ההגנה. חלק מהפסיקה אליה הפנתה ההגנה רלבנטית פחות לעניינינו ונוגעת לפרשה אחרת בעלת מאפיינים יחודיים (ת"פ 42750-10-15 **פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה נ' ענבי** (14.7.2019), למי שגזר דינו ניתן במסגרת הסדר טיעון בין טווחים (ת"פ 18444-03-15 **מדינת ישראל נ' כעכוש** (12.4.2018), או שהמדובר בפסיקה בה נקבעה ענישה תוך מתן משקל נכבד לנסיבות אישיות של הנאשם, ובנסיבות כוללות מתונות יותר (43832-10-13 **שאול נ' מדינת ישראל** (17.2.2014), ת"פ 11590-07-16 **מדינת ישראל נ' מויאל** (5.11.2019), עפ"ג 62832-02-16 **מור נ' מדינת ישראל** (12.4.2016).

37. בנוסף, בחנתי את הפסיקה אליה הפנתה המאשימה, ובפרט את ת"פ 41203-02-13 **מדינת ישראל נ' חרחש** (20.02.2013), שנסיבותיו חמורות מעניינינו, במסגרתו ניהל הנאשם את משפטו עד סופו ולא הסיר את מחדלו האישי שעמד על סך של מעל 5 מיליון ₪. כמו כן, לגזר הדין בת"פ 9173-08-12 **מדינת ישראל נ' דז'לדטי** (17.5.2017) שניתן על ידי, גם שם ניהל הנאשם את המשפט עד סופו ולא הסיר את המחדל, ונסיבותיו שונות מאוד מעניינינו (ראו גם את פסק הדין בערעור בע"פ 45015-06-17 **דז'לדטי נ' מדינת ישראל**). כפי שצינה בצדק ב"כ המאשימה, מקרה זה יוצא דופן וקיים קושי באיתור פסיקה המדגימה מקרים מהם ניתן ללמוד גזרה שווה. כך או כך, כידוע, מתחם הענישה אינו עניין אריתמטי פשוט אלא מגלם הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים שמדיניות הענישה היא רק אחד מהם, כשעצם העובדה שלעולם יוכל כל צד למצוא פסקי דין התומכים בעמדתו מלמדת כי אין המדובר במדד מדויק (ע"פ 3877/13 **ג'אבלי נ' מדינת ישראל** (17.11.2016), עפ"ג 12063-04-15 **בראונר נ' מדינת ישראל** (20.07.2015)).

38. לאור חומרת הנסיבות כפי שפורטו לעיל, בין היתר בשל תפקידו המרכזי של הנאשם כהוגה ומיישם התוכנית העבריינית שהיא תוכנית רחבת היקף ומעורבים, היקפן הגבוה של העבירות (מבלי להתעלם מכך שמרביתן בוצעו בכוונה לסייע לאחרים להתחמק ממס ולקבל כספים, הטבות וזכויות במרמה), תקופת ביצוען הממושכת בת 8 השנים, והפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים מהמעשים, ולצד זאת, היקף הכספים שקיבל הנאשם באופן אישי (שסכומם הכולל אינו ידוע והסכום שקיבל לידי עברו ועבור אחרים הוא בסך 1,593,433 ₪), מתחם הענישה במקרה זה יקבע בין 24 ו-48 חודשי מאסר בפועל.

39. בקשר למתחם הקנס, בסוג העבירות הנדון והמניע הכלכלי שבבסיסן, קיימת חשיבות רבה בהטלת ענישה אשר תפגע גם בכיסו של הנאשם. בעת קביעת מתחם הקנס, נתתי דעתי לערכים המוגנים ולכלל הנסיבות שפורטו

לעיל, ולצד זאת, למצבו הכלכלי הנטען של הנאשם, הגם שלא צורפו אסמכתאות בהקשר זה בעת הטיעון לעונש. בנסיבות המתוארות ובשים לב להיקפי העבירות ולעתירת המאשימה, מתחם הקנס יקבע בין 80,000 ₪ ו-180,000 ₪ ויפרס לתשלומים.

העונש הקונקרטי לנאשם

40. במקרה זה אין מקום לסטייה לקולא או לחומרה ממתחמי הענישה שנקבעו. הנאשם הוא יליד שנת 1947, אב וסב לנכדים, ללא עבר פלילי, אשר הודה בביצוע העבירות, גם אם רק ערב ההוכחות, ובכך חסך זמן שיפוטי ניכר ושמיעת עדים רבים - כל אלה יזקפו לזכותו. בנוסף, ישקל הקושי הטבעי לנאשם ולבני משפחתו להתמודד עם עונש מאסר לראשונה בחייו ובגילו. שקלתי גם את מעשיו הטובים של הנאשם בקהילה, אותם פירטו העדים לעונש, וכן את המפורט במכתביהם של ש' א' ובנות משפחת פוקרמן אודותיו. אין ספק כי במהלך חייו תרם הנאשם מזמנו, מרצו וכספו לטובת אחרים, מוחלשים, וגם עניין זה בא בין שיקולי לזכותו. לצד זאת ומזווית אחרת, לא ניתן להימנע מלציין שדווקא האמור מדגים פער של ממש, ערכי וחברתי, אצל הנאשם - משבחר ליזום ולבצע את העבירות שביצע שיש בהן כדי להביא ולו לפוטנציאל פגיעה ממשי בקופה הציבורית, ובכך בציבור המוחלש בחברה בכללותו.

41. בעת קביעת עונשו של הנאשם שקלתי את העובדה שהנאשם לא הסיר להנחת דעתו של פקיד השומה את מחדל המס הנובע מההכנסות האישיות שהשמיט בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים, ואף לא כל חלק ממנו. אזכיר כי לצורך כך ניתנה לנאשם מראש דחייה על פי הסדר הטיעון למשך 4 חודשים ממועד הכרעת הדין ואף דחיות נוספות. כידוע, להסרת המחדלים בעבירות הנדונות משמעות רבה בין שיקולי הענישה, משיש בהם כדי ללמד על כנות ההודייה והחרטה וכן לתקן את הנזק שנגרם מביצוע העבירות ולו בפן הכלכלי (רע"פ 7851/13 עודה נ' מדינת ישראל (25.10.2015)). בסופו של יום, ומשלא פעל הנאשם כאמור, טענו הצדדים לעונש באופן פתוח כמוסכם בסעיף 6 להסדר הטיעון (ראו הסדר הטיעון דא/4).

42. נתתי דעתי לטענות הסנגור לפיהן לא נגרם נזק של ממש לקופה הציבורית מביצוע העבירות, אך אינני מוצאת לקבלן. כך, אינני מוצאת שיש בכך שהוסכם עם הנאשם בהסדר הטיעון שסכום מחדלו יקבע על יסוד ההכנסות האישיות שהשמיט בלבד בהתאם לקביעת פקיד השומה, כדי להוות ראיה לכך שביצועה הכולל של התוכנית העבריינית לא גרם לנזק ממשי לקופה הציבורית, או שיש להתייחס באופן מקל לביצוע העבירות על ידו במסגרת האגודה. באופן דומה, לא מצאתי שהעובדה שהמאשימה לא הביאה ראיות להליכי שומה נגד עובדים מעידה על כך שלא קיים מחדל אמיתי בהקשר זה. בנוסף, אינני סבורה שיש ללמוד על עמדה מסוג זה אצל המאשימה מכך שהגישה כתבי אישום רק כנגד חלק קטן מהמעורבים. כלל הטענות הללו לא היו משכנעות, לא בוססו בבדל של ראיה, ועומדות בסתירה מוחלטת להודייתו הפוזיטיבית של הנאשם בכך שהאגודה, בין היתר באמצעותו, הסבה נזק כספי משמעותי למדינת ישראל (ראו סעיף 18 לחלק הכללי בכתב האישום המתוקן בעובדותיו הודה הנאשם).

43. שקלתי גם את טענות ההגנה בקשר למצבו הבריאותי והקוגניטיבי של הנאשם, ועיינתי במסמכים הרפואיים, רובם מהשנים 2019-2020, אשר הוגשו (ענ' 1 ו-ענ' 3). בכל הנוגע לנטען בדבר מצבו הקוגניטיבי והדמנטי של הנאשם, ובקשר לתסמינים הקשורים לכך, מבירור שנערך בהקשר זה, מסקנת הפסיכיאטר המחוזי לאחר ביצוע הסתכלות בתנאי אשפוז היא שהנאשם כשיר לעמוד לדין, וכי "במהלך אשפוזו לא נצפו תסמינים וסימפטומים אשר מאפיינים הפרעה דמנטית מתקדמת קרי - פגיעה בשיפוט, פגיעה בהתמצאות, הפרעות התנהגות, הפרעות שינה, לא דווח על מצב רוח לבילי או תוקפני". יתרה מכך, על פי אותה חוות הדעת, הנאשם "נצפה משתף פעולה ללא הפרעת התנהגות, מבין את הנדרש ממנו. הרושם הוא לשיתוף פעולה מניפולטיבי ומגמתי עם צוות המחלקה...מגמתיות אשר הונחתה להתרשמותו על ידי בני משפחתו (נהגו להזהירו או לטפוח על גבו באם

איש צוות מגיע" (ראו חוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 27.12.2021). גם בחוות הדעת הפסיכיאטרית הראשונה מיום 7.7.2021, צוין רושם לשיתוף פעולה מגמתי מצד הנאשם, פערים משמעותיים, ורושם להעצמה מכוונת של סימפטומים, ועל כן הומלץ על הסתכלות בתנאי אשפוז.

44. כשאלה הן הנסיבות, ולא הוגשה כל חוות דעת נגדית מטעם ההגנה, אינני מוצאת לתת משקל לנתונים והתרשמות אחרת במסמכים הרפואיים השונים שהוגשו מטעם ההגנה (שאינם חוות דעת ערוכות כדן), כשממילא הממצאים בהם נסמכים במידה רבה על תיאור ותלונות בני המשפחה. יתרה מכך, ממצאי חוות הדעת מטעם הפסיכיאטר המחוזי אף מעלים תהיות באשר לכנות חרטת הנאשם וזניחת נתיב המרמה על ידו. לצד האמור, בעת קביעת עונשו של הנאשם, יינתן משקל למצבו הבריאותי הכללי העולה מענן 1 וענן 3 ולכך שהוא סובל מכאבים בחזה, סכרת, סובל ממחלת לב ועבר צנתור, נטען כי הוא משתמש ב-CPAP מדי לילה ואף חלה בקורונה.

45. נתתי דעתי גם לחלוף הזמן הניכר מאז תחילת החקירה בשנת 2013 ועד הגשת כתב האישום ומאז ועד היום. בנוסף, שקלתי את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות בין 2004 עד 2011. חלוף הזמן מאז תחילת ביצוע העבירות ועד גילוי מדגים דווקא את הקושי האינהרנטי שבגילוי עבירות מהסוג הנדון, ודאי כשאלה מבוצעות בתחום, לאור קורבן השקט, הציבור בכללותו, ואין מקום לתת כל הקלה לנאשם בגין פרק הזמן שחלף מאז תחילת ביצוע העבירות ועד גילוי, גם אם המדובר בשנים ארוכות. אדרבא, עצם ביצוע העבירות על פני שנים בתחום ותכנון נשקל דווקא לחומרה בעת קביעת מתחם הענישה.

46. בכל הנוגע לחלוף הזמן מאז תחילת החקירה בשנת 2013 ועד הגשת כתב האישום בשנת 2017, אמנם ידוע כי חקירות מהסוג הנדון, ודאי כאלה המערבות חשודים רבים, אורכות פרק זמן לא מבוטל. יחד עם זאת, משקל מסוים מתאים לקולא יינתן לכך שחלפו מספר שנים מאז תחילת החקירה ועד למועד הגשת כתב האישום, ומאז ועד למועד הכרעת הדין. מאז מתן הכרעת הדין חלפו כמעט שנתיים, אך חלוף הזמן בהקשר זה רובו ככולו לפתחו של הנאשם, אשר תחילה ביקש שהות על מנת להסיר את מחדלי כתב האישום, ובהמשך העלה טענות בדבר כשירותו לעמוד לדין כמפורט לעיל. מובן כי חלוף הזמן ביחס לפרק זמן זה לא יישקל לקולא.

47. טרם סיום, ולצד שקילת נסיבותיו של הנאשם, משהענישה בסופו של יום היא אינדיווידואלית, שקלתי שיקולי הרתעה ואינטרס ציבורי, על חשיבותם בעבירות הנדונות. כידוע, במקרים רבים עברייני המס ומבצעי עבירות כלכליות הם אנשים נורמטיביים ביתר תחומי חייהם, בעלי מידות טובות ונעדרי עבר פלילי, ועל פי הפסיקה, שיקולי אינטרס ציבורי בדמות שיקולי הרתעה ובכללם הרתעת הרבים מקבלים בכורה בסוג זה של עבירות על פני נסיבות אישיות, ודרך המלך היא לגזירת עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריא (ע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018)). כפי שציינתי בעניינו של איינהורן ולעיל, במקרה זה, התקופה הממושכת בה ביצע הנאשם את העבירות והיקפן האדיר, לצד מועד גילוי, מדגימים באופן ברור את הקושי שבגילוי עבירות מהסוג הנדון חרף הקלות הרבה לבצען, ואת חשיבות הענישה המרתיעה לצדן, כשנקבע שאפקט ההרתעה בעבירות כלכליות הוא בדרך כלל בעל משקל רב יותר מאשר בעבירות אחרות (ראו עניין אוחנה והפניות שם).

48. לאור כל המפורט לעיל, אך גם בהתחשב בגילו של הנאשם ובמצבו הבריאותי הכללי, בחלוף הזמן מאז תחילת החקירה ועד הגשת כתב האישום, וכן בחיסכון הזמן השיפוטי הניכר בזכות הודאתו (גם אם חלף פרק זמן לא מבוטל בין מועד הכרעת הדין למתן גזר הדין הנח לפתחו) מצאתי לקבוע את עונש המאסר של הנאשם קרוב לתחתית מתחם הענישה. יחד עם זאת, משלא הסיר הנאשם את מחדלי כתב האישום חרף דחיית הדיונים לשם כך, ומשיקולי הרתעה ואינטרס ציבורי, לא מצאתי לקבוע את תקופת המאסר שתיגזר עליו בתחתיתו. הקנס שייגזר על הנאשם ייקבע

גם הוא קרוב לתחתית מתחם הענישה שנקבע, בשים לב גם לטענות ההגנה בדבר קושי כלכלי לנאשם, ובשים לב לכלל נסיבותיו, ותוך איזונו עם תקופת המאסר שתיגזר. לצד עונשים אלה יגזר מאסר על תנאי מרתיע.

49. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 25 חודשים.

ב. מאסר על תנאי למשך 9 חודשים לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג פשע.

ג. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירה על פי סעיף 415 ו-423 לחוק העונשין.

ד. קנס בסך 100,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-24 תשלומים חודשיים, שווים ורציפים, שהראשון בהם ביום 01.07.24, לאחר סיום ריצוי עונש המאסר שנגזר על הנאשם, לבקשת הסנגור ובהסכמת המאשימה.

לא ישולם תשלום - תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור כחוק תוך ארבעים וחמישה יום לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו.

ניתן היום, י"ח אדר ב' תשפ"ב, 21 מרץ 2022, במעמד הצדדים.